

Međunarodni znanstveni skup
GLOBALIZACIJA I REGIONALNI IDENTITET
– GLOBALNI IZAZOVI & REGIONALNE POSEBNOSTI

International Scientific Conference
GLOBALISATION AND REGIONAL IDENTITY
– GLOBAL CHALLENGES & REGIONAL SPECIFICITIES

Nakladnik (Publisher):

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

Za nakladnika (For Publisher):

Prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić
Krunoslav Zmaić, PhD, Full Professor

Urednici (Editors):

Prof. dr. sc. Antun Šundalić (Ekonomski fakultet u Osijeku)
Prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek)
Izv. prof. dr. sc. Tihana Sudarić (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek)
Izv. prof. dr. sc. Željko Pavić (Filozofski fakultet Osijek)
Antun Šundalić, PhD, Full Professor (Faculty of Economics in Osijek)
Krunoslav Zmaić, PhD, Full Professor (Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek)
Tihana Sudarić, PhD, Assoc. Professor (Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek)
Željko Pavić, PhD, Assoc. Professor (Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek)

Naklada (Circulation):

100 primjeraka (100 copies)

ISBN: 978-953-7871-90-1

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek
pod brojem 150219040

PROGRAMSKO-ORGANIZACIJSKI ODBOR /
PROGRAMME AND ORGANIZATIONAL COMMITTEE

Prof. dr. sc. Antun Šundalić (Ekonomski fakultet u Osijeku)

Prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek)

Izv. prof. dr. sc. Tihana Sudarić (Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek)

Izv. prof. dr. sc. Željko Pavić (Filozofski fakultet Osijek)

izv. prof. dr. sc. Dejan Janković (Poljoprivredni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija)

Dr. sc. Claudiu Stefani (Sveučilište "1 Decembrie 1918", Alba Iulia, Rumunjska)

Doc. dr. sc. Maciej Białous (Instytut za sociologiju, Sveučilište Białystok, Białystok, Poljska)

Antun Šundalić, PhD, Full Professor (Faculty of Economics in Osijek)

Krunoslav Zmaić, PhD, Full Professor (Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek)

Tihana Sudarić, PhD, Assoc. Professor (Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek)

Željko Pavić, PhD, Assoc. Professor (Faculty of Humanities and Social Sciences in Osijek)

Dejan Janković, PhD, Assoc. Professor (Faculty of Agriculture, University of Novi Sad, Serbia)

Claudiu Stefani, PhD, (The Faculty of Law and Social Sciences, "1 Decembrie 1918" University of Alba Iulia, Romania)

Maciej Białous, PhD, Asst. Professor (Institute of Sociology, University of Białystok, Poland)

KNJIGA SAŽETAKA

Međunarodni znanstveni skup
GLOBALIZACIJA I REGIONALNI IDENTITET
– *GLOBALNI IZAZOVI & REGIONALNE POSEBNOSTI*

30. i 31. listopada 2020.
(Osijek)

Organizatori:

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK
SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU (HRVATSKA)

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU (HRVATSKA)

POLJOPRIVREDNI FAKULTET
UNIVERZITETA U NOVOM SADU (SRBIJA)

INSTITUT ZA SOCIOLOGIJU
SVEUČILIŠTA U BIALYSTOKU (POLJSKA)

SVEUČILIŠTE "1 DECEMBRIE 1918"
SVEUČILIŠTE ALBA IULIA (RUMUNJSKA)

POD POKROVITELJSTVOM
HRVATSKOG AGROEKONOMSKOG DRUŠTVA (HAED)

I

SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Osijek, 2020.

BOOK OF ABSTRACTS

International Scientific Conference
GLOBALISATION AND REGIONAL IDENTITY
– ***GLOBAL CHALLENGES & REGIONAL SPECIFICITIES***

OCTOBER 30 – 31, 2020
(Osijek)

Organizers:

FACULTY OF AGROBIOTECHNICAL SCIENCES OSIJEK,
JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK (CROATIA)

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES,
JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK (CROATIA)

FACULTY OF AGRICULTURE,
UNIVERSITY OF NOVI SAD (SERBIA)

INSTITUTE OF SOCIOLOGY,
UNIVERSITY OF BIALYSTOK (POLAND)

“1 DECEMBRIE 1918”
UNIVERSITY OF ALBA IULIA (ROMANIA)

UNDER THE PATRONAGE OF
CROATIAN AGROECONOMIC SOCIETY (HAED)
AND
JOSIP JURAJ STROSSMAYER UNIVERSITY OF OSIJEK

Osijek, 2020.

SADRŽAJ / CONTENTS

<p>Ivana Bestvina Bukvić IZAZOVI U PROVEDBI STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE: PREGLED LITERATURE 10 <i>CHALLENGES IN IMPLEMENTING THE SMART SPECIALIZATION STRATEGY: LITERATURE REVIEW11</i></p>	
<p>Maciej Białous KULTURNE POLITIKE USMJERENE PREMA MULTIKULTURNOJ BAŠTINI U GRADOVIMA POLJSKE I SREDNJOEUROPSKIH ZEMLJA ... 12 <i>CULTURAL POLICIES TOWARDS MULTICULTURAL HERITAGE IN THE CITIES OF POLAND AND CENTRAL EUROPEAN COUNTRIES.....13</i></p>	
<p>Viktória Borda IGNORIRANO DRUŠTVO – ILI VAŽNOST SOCIJALNOG SUDJELOVANJA U URBANOM RAZVOJU..... 14 <i>IGNORED SOCIETY – OR THE IMPORTANCE OF SOCIAL PARTICIPATION IN URBAN DEVELOPMENT.....15</i></p>	
<p>Marta Borić Cvenić UTJECAJ KREATIVNIH INDUSTRIJA NA DRUŠTVO I REGIONALNI RAZVOJ – USPOREDBA EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE HRVATSKE ... 16 <i>THE IMPACT OF CREATIVE INDUSTRIES ON SOCIETY AND REGIONAL DEVELOPMENT – COMPARISON OF EUROPEAN UNION AND REPUBLIC OF CROATIA.....17</i></p>	
<p>Jasmina Božić, Armano Srblijinović i Tijana Trako Poljak ULOGA LOKALNE SAMOUPRAVE U RAZVOJU ZADRUŽNOG PODUZETNIŠTVA U HRVATSKOJ..... 18 <i>THE ROLE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE DEVELOPMENT OF COOPERATIVE ENTREPRENEURSHIP IN CROATIA19</i></p>	
<p>Iva Buljubašić, Krešimir Vidačković, Ivana Ageljić STORYTELLING KAO MARKETINŠKI ALAT U AUTOMOBILSKOJ INDUSTRIJI – STUDIJA SLUČAJA: MERCEDES BENZ 20 <i>STORYTELLING AS A MARKETING TOOL IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY – CASE STUDY: MERCEDES-BENZ21</i></p>	

■	Călina Ana Buțiu AKTERI I RJEŠENJA ZA GRUPU U DUBOKOM SIROMAŠTVU U RUMUNJSKOJ – ODRASLI BESKUĆNICI 22 <i>ACTORS AND SOLUTIONS FOR A GROUP IN DEEP POVERTY IN ROMANIA – ADULT HOMELESS PEOPLE.....23</i>
■	Jadranka Deže PODUZETNIČKI POTENCIJALI LJUDSKIH RESURSA U POLJOPRIVREDI 24 <i>ENTREPRENEURIAL POTENTIALS OF HUMAN RESOURCES IN AGRICULTURE25</i>
■	Anita Dremel, Ljiljana Pintarić, Juraj Jurlina RODNA JEDNAKOST KAO PAMETNA EKONOMIJA: KRITIČKI POGLED 26 <i>GENDER EQUALITY AS A SMART ECONOMY: A CRITICAL VIEW.....27</i>
■	Marta B. Erdos, Roger Ellis, Rebeka Jávor ISTRAŽIVANJE IDENTITETA MAĐARSKIH SOCIJALNIH RADNIKA UPOTREBOM ANALIZE STRUKTURE IDENTITETA..... 28 <i>EXPLORING HUNGARIAN SOCIAL WORKERS' IDENTITY BY EMPLOYING IDENTITY STRUCTURE ANALYSIS29</i>
■	Maja Haršanji VAŽNOST PROJEKTOG FINANCIRANJA DJELATNOSTI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ KULTURE I UMJETNOSTI .. 30 <i>THE IMPORTANCE OF PROJECT FINANCING OF ACTIVITIES OF NON-PROFIT ORGANIZATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURE AND ARTS.....31</i>
■	Olgica Klepač PROSTORNOST U ODLUKAMA SLAVONSKIH MATURANATA O VISOKOM OBRAZOVANJU: REGINALNI IDENTITET, RURALNO I MOBILNOST..... 32 <i>SPATIALITY IN THE DECISIONS OF SLAVONIAN HIGH SCHOOL GRADUATES ABOUT HIGHER EDUCATION: REGIONAL IDENTITY, RURAL AND MOBILITY.....33</i>

—	<p>Ružica Lončarić UTJECAJ GLOBALIZACIJE NA RAZVOJ LOKALNOG TRŽIŠTA HRANE ... 34 <i>THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF THE LOCAL FOOD MARKET</i>35</p>
—	<p>Lucian Marina GRAĐANSKO UKLJUČIVANJE STARIJIH U EUROPI 36 <i>CIVIC INVOLVEMENT OF THE ELDERLY IN EUROPE</i>37</p>
—	<p>Vladimir Mentus i Mirko Blagojević TRENDOVI RELIGIOZNOSTI U RAZVIJENIM EUROPSKIM DRUŠTVIMA 38 <i>RELIGIOSITY TRENDS IN DEVELOPED EUROPEAN SOCIETIES</i>39</p>
—	<p>Vlad Zeno Millea ČIMBENICI POVEZANI S OBITELJSKIM OKRUŽENJEM KOJI UTJEČU NA PROFESIONALNA OČEKIVANJA TINEJDŽERA 40 <i>FACTORS ASSOCIATED WITH THE FAMILY ENVIRONMENT THAT INFLUENCE THE OCCUPATIONAL EXPECTATIONS OF TEENAGERS</i>.....41</p>
—	<p>Željko Pavić, Nataša Krivokapić KULTURNI KAPITAL I UPOTREBA HUMORA: ISTRAŽIVANJE KROSNACIONALNIH DETERMINANTI PREFERENCIJA <i>HIGHBROW</i> I <i>LOWBROW</i> HUMORA 42 <i>CULTURAL CAPITAL AND HUMOUR USE: A RESEARCH OF CROSS- NATIONAL DETERMINANTS OF HIGHBROW AND LOWBROW HUMOUR PREFERENCES</i>.....43</p>
—	<p>Marica Petrović, Dejan Janković, Marina Novakov IDENTITETI RURALNOSTI U SAMO/PERCEPCIJI MLADIH 44 <i>IDENTITIES OF RURALITY IN YOUTH SELF / PERCEPTION</i>.....45</p>
—	<p>Šime Pilić O NEKIM GLOBALNIM PROCESIMA I DRUŠTVENIM PROMJENAMA ... 46 <i>ABOUT SOME GLOBAL PROCESSES AND SOCIAL CHANGES</i>.....47</p>
—	<p>Mihnea Preotesi KONTEKSTALNI ČIMBENICI SOCIJALNE NERAZVIJENOSTI U RUMUNJSKOJ. STUDIJA SLUČAJA: ŽUPANIJA ALBA 48 <i>CONTEXTUAL FACTORS OF SOCIAL UNDERDEVELOPMENT IN ROMANIA. CASE STUDY: ALBA COUNTY</i>.....49</p>

■	Claudiu Sebastian Ștefani, Ovidiu Boc STRATEGIJE UPRAVLJANJA VLASTITIM PROBLEMIMA PRETJERANOG KOCKANJA	50
	<i>STRATEGIES FOR SELF-MANAGEMENT OF THE PROBLEMS OF EXCESSIVE GAMBLING</i>	<i>51</i>
■	Tihana Sudarić, Krunoslav Zmaić, Ivan Janić ODRŽIVI RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE	52
	<i>SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE LOCAL COMMUNITY</i>	<i>53</i>
■	Marija Šain ANALIZA TRENDOVA I PRAKSI U RAZVOJU KREATIVNOG PARTNERSTVA	54
	<i>ANALYSIS OF TRENDS AND PRACTICES IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVE PARTNERSHIP</i>	<i>55</i>
■	Antun Šundalić TRI DESETLJEĆA HRVATSKOG KAPITALIZMA	56
	<i>THREE DECADES OF CROATIAN CAPITALISM</i>	<i>57</i>
■	Tijana Trako Poljak POLJOPRIVREDNE ZADRUGE KAO MODELI DRUŠTVENO- EKONOMSKOG RAZVOJA U HRVATSKIM RURALNIM PODRUČJIMA	58
	<i>AGRICULTURAL COOPERATIVES AS MODELS OF SOCIO- ECONOMIC DEVELOPMENT IN CROATIAN RURAL AREAS</i>	<i>59</i>
■	Mateo Žanić, Helena Pušak ZNAČENJE MJESTA I PRIVRŽENOST MJESTU U KONTEKSTU GLOBALIZACIJSKIH PROCESA	60
	<i>THE SIGNIFICANCE OF PLACE AND PLACE ATTACHMENT IN THE CONTEXT OF THE GLOBALIZATION PROCESSES</i>	<i>61</i>
■	Dražen Živić REGIONALNE POSEBNOSTI DEMOGRAFSKOG STARENJA: SVIJET, EU, HRVATSKA	62
	<i>REGIONAL PECULIARITIES OF DEMOGRAPHIC AGING: THE WORLD, THE EU, CROATIA</i>	<i>63</i>

Ivana Bestvina Bukvić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

IZAZOVI U PROVEDBI STRATEGIJE PAMETNE SPECIJALIZACIJE: PREGLED LITERATURE

Sažetak

Koncept pametne specijalizacije uveden je u politike i strategije EU 2010. godine, kada je predstavljen u okviru strategije Europa 2020. Od tada su razvijeni Digitalna agenda za Europu 2020, Nacionalne/regionalne strategije istraživanja i inovacija za pametnu specijalizaciju (strategije RIS3) i brojne druge politike s ciljem postizanja više razine specijalizacije i specifičnih konkurentskih prednosti država članica i regija. Tijekom prethodnih godina objavljena su brojna istraživanja o implementaciji pametne specijalizacije i primjenjivosti RIS3-a na nacionalnoj i lokalnoj razini. U cilju procjene rezultata ovog koncepta, s naglaskom na istraživanja u području analize razvoja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) u okviru RIS3, ovaj rad daje analizu recentnih istraživanja o ovoj temi. Pritom rad daje strukturirani prikaz dvije odvojene analize – analize literature koja se bavi definicijom i prikazom očekivanih rezultata Strategije pametne specijalizacije (S3) te koncepta digitalne transformacije; te druge – analize literature koja se bavi primjenjivošću ovog koncepta u praksi i ostvarenih rezultata. Utvrđeno je da se model S3 smatra dobrim konceptom, ali se u fazi provedbe susreće s brojnim problemima koji su okarakterizirani lokalnim i regionalnim specifičnostima i ograničenjima. Ovaj rad nastoji pronaći model za uspješniju primjenu S3 koji bi mogao biti od koristi u budućem razvoju nacionalnih i regionalnih razvojnih strategija.

Ključne riječi: Nacionalne/regionalne strategije istraživanja i inovacija za pametnu specijalizaciju (strategije RIS3), informacijsko-komunikacijske tehnologije, projektno financiranje

Ivana Bestvina Bukvić

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

CHALLENGES IN IMPLEMENTING THE SMART SPECIALIZATION STRATEGY: LITERATURE REVIEW

Abstract

The Smart Specialization concept has been introduced to EU policies and strategies in 2010 when it was presented in the framework of the Europe 2020. Since then, the Digital Agenda for Europe 2020, the National and Regional Research and Innovation Strategies for Smart Specialization (RIS3 strategies) and numerous other policies have been developed with the aim of the achieving higher level of specialization and specific competitive advantages. During the previous period numerous research about the Smart Specialization implementation and applicability of the RIS3 on the national and the local level have been published. With the aim to evaluate the results of this concept with the emphasis of the research on the information and communication technologies (ICT) development in the frame of the RIS3, this paper gives the analysis of recent literature and surveys on this topic. The work is structured through two separate analysis – first the analysis of the literature working on definition and expectations of the S3's and digital transformation concept; and the second the analysis of literature dealing with its applicability in practice and achieved results. It was found that the S3 model has been considered as a good concept but in implementation faze it faces numerous problems that are characterized with the local and regional specifics and limitations. This paper strives to find a model for more successful implementation of the S3 in practice which could be of use in the future regional and national strategies development.

Keywords: National/Regional Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3), digital transformation, Information-Communication technologies, project financing

Maciej BiałousSveučilište u Białystoku (Poljska)
Institut za sociologiju**KULTURNE POLITIKE USMJERENE
PREMA MULTIKULTURNOJ BAŠTINI U GRADOVIMA
POLJSKE I SREDNJOEUROPSKIH ZEMLJA***Sažetak*

Suvremena Poljska etnički je i kulturno homogena zemlja. Međutim, tijekom posljednjih desetljeća – prije svega od pristupanja Europskoj uniji – mnogi gradovi pokušavaju se prisjetiti i oživjeti tradicije nekadašnjeg multikulturalizma. Danas se mogu pronaći razni događaji organizirani radi obilježavanja multikulturne prošlosti, veliki kulturni festivali koji slave multikulturnu baštinu, opipljivi spomenici koji to potvrđuju, i tako dalje. Glavni ciljevi tako orijentirane kulturne politike uključuju razvoj kulturnog turizma ili rast kreativnog sektora – zajednički smjer gradova koji se pokušavaju pozicionirati u globalnom sustavu kapitalizma. Drugim riječima, usko su povezani s ekonomskim razlozima. Čini se da rjeđe služe stvarnoj interkulturalnoj komunikaciji ili socijalnoj integraciji. Rad će pokazati najkarakterističnije smjerove javnih politika lokalne uprave u Poljskoj koje imaju za cilj uključivanje multikulturne baštine u identitete suvremenih gradova. Usporedit će se s odabranim primjerima sličnih politika i aktivnosti u drugim zemljama Srednje i Istočne Europe, posebno onima koje su multikulturalna društva u većoj mjeri od Poljske.

Ključne riječi: kulturna politika, baština, Poljska, multikulturalizam

Maciej Białous

University of Białystok (Poland)
Institute of Sociology

CULTURAL POLICIES TOWARDS MULTICULTURAL HERITAGE IN THE CITIES OF POLAND AND CENTRAL EUROPEAN COUNTRIES

Abstract

Contemporary Poland is ethnically and culturally homogeneous country. However, over the past decades – primarily since joining the European Union – many cities attempt to recall and revive the traditions of past multiculturalism. Nowadays, one can find various events established for commemoration of the multicultural past, large cultural festivals glorifying the multicultural heritage, tangible monuments confirming it and so on. The main objectives of such oriented cultural policies include the development of cultural tourism or growth of the creative sector – a common direction for the cities trying to position themselves in global capitalism system. In other words, they are tightly connected to economic reasons. It seems that less often they serve actual intercultural communication or social integration. The paper will show the most characteristic directions of local government public policies in Poland that are aimed at including multicultural heritage in contemporary cities' identities. It shall be compared with selected examples of similar policies and activities in other countries of Central and Eastern Europe, especially those that are multicultural societies to a greater extent than Poland.

Keywords: cultural policy, heritage, Poland, multiculturalism

Viktória Borda

Sveučilište u Pečuhu (Mađarska)
Filozofski fakultet

IGNORIRANO DRUŠTVO – ILI VAŽNOST SOCIJALNOG SUDJELOVANJA U URBANOM RAZVOJU

Sažetak

Danas se sve socijalne države bez iznimke moraju suočiti sa sve većom razinom siromaštva i socijalne isključenosti. Situacija u postkomunističkim državama, u kojima je tranzicija produbila nestabilnost gospodarstva, još je gora. Teritorijalna manifestacija segregacije ugrožava socijalnu sigurnost ne samo za ranjive skupine već i širi dio društva.

Razvojne strategije u regionalnom i lokalnom pristupu vrlo su važne u u Mađarskoj. Ruralni karakter zemlje i usitnjeni obrasci naselja stavljaju u fokus male teritorije i lokalitete. Urbani centri imaju izraženu ulogu u rješavanju sve većih prostornih razlika i sprečavanju daljnjih isključenja. Do sada su naponi urbanog razvoja integrirani u socijalne i ekonomske ciljeve i postali su dio složenih odgovora na gradove koji su zaustavljeni u razvoju. Pitanje je u ovoj situaciji kako se mogu organizirati urbana područja kako bi se zadržala urbana kvaliteta kad se socijalno-ekonomske okolnosti neprestano mijenjaju, a broj stanovnika opada. Financijski izvori razvoja jasno su se suzili na financiranje projekata što, pored nejednake dostupnosti, donosi rizik od strogih i nefleksibilnih okvira raspona aktivnosti, proračuna i vremena.

Glavna je ideja našega istraživanja identificirati utjecaj promjena strateškog okruženja i mehanizma raspodjele resursa na ciljeve i intervencijske alate lokalnih samouprava povezanih s urbanim razvojem nakon tranzicije i pristupanja EU. Želimo naglasiti važnost partnerstva i socijalnog sudjelovanja u procesima donošenja odluka kako bi se odgovorilo na izazov novih potreba izravno nastalih kao rezultat urbanih socijalnih problema.

Ključne riječi: urbani razvoj, socijalna participacija, socijalni problemi, donošenje odluka

Viktória Borda

University of Pécs (Hungary)
Faculty of Humanities

IGNORED SOCIETY – OR THE IMPORTANCE OF SOCIAL PARTICIPATION IN URBAN DEVELOPMENT

Abstract

Nowadays all welfare states without exception have to face the increasing level of poverty and social exclusion. The situation in postcommunist states, where the transition deepened the instability of economy, is even worse. The social security is in risk by the territorial manifestation of segregation not only for vulnerable groups but a broader part of the society.

Development strategies in regional and local approach have a great importance in Hungary. The rural character of the country, the fragmented settlement patterns put small territories and localities in the focus. Urban centers have an outstanding role in handling the increasing spatial disparities and prevention further exclusions. By now, urban development efforts have been integrated to social and economic goals and have become complex answers to declining towns stopped in progress. The question in this situation is how can urban areas be organised in order to keep the urban quality when social-economic circumstances are constantly changing and the number of inhabitants is dropping. Financial sources of development clearly narrowed to project fundings which is beside the unequal accessibility, delivers the risk of strict and unflexible frames of the range of activities, budget and timing.

The main concept of my research is to identify the impact of changing strategic environment and mechanism of resource allocation on objectives and intervention tools of local governments related to urban development after the transition and EU accession. I would like to highlight the importance of partnership and social participation in decision making processes in order to respond to the challenge of new needs directly incurred as a result of urban social problems.

Keywords: urban development, social participation, social problems, decision making

Marta Borić Cvenić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu

UTJECAJ KREATIVNIH INDUSTRIJA NA DRUŠTVO I REGIONALNI RAZVOJ – USPOREDBA EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE HRVATSKE

Sažetak

Kreativne industrije već su se nekoliko puta pokazale kao iznimno uspješne i otporne na gospodarsku krizu. Zsigurno je jedan od razloga i taj što obuhvaćaju vrlo široku lepezu sektora, od arhitekture, dizajna pa sve do baštine te glazbenih i izvedbenih umjetnosti. Obuhvat sektora ovisi ne samo od države do države već i od grada do grada. Brojni su pozitivni učinci kreativnih industrija, no u ovome radu naglasak će biti na urbanoj regeneraciji prostora, odnosno na tome na koji način pojedini sektori kreativnih industrija mogu doprinjeti potpunoj revitalizaciji i urbanoj regeneraciji prostora posebice napuštenih kompleksa tvornica ili zgrada te na koji način se to odražava na regionalni razvoj. U radu će se analizirati izabrane studije slučaja iz EU i RH te pokazati na koji način su oni doprinjeli regionalnom razvoju te kako se to odrazilo na ekonomski prosperitet regije. Cilj je rada ukazati na pozitivne učinke kreativnih industrija na društvo, s posebnim osvrtom na regeneraciju urbanog prostora. Metode koja će se upotrijebiti prilikom pisanja rada su analiza, sinteza, komparacija, *desk* istraživanja te analiza postojećih dokumenata.

Ključne riječi: ekonomski prosperitet, EU i Republika Hrvatska, kreativne industrije, regionalni razvoj, urbana regeneracija

Marta Borić Cvenić

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

THE IMPACT OF CREATIVE INDUSTRIES ON SOCIETY AND REGIONAL DEVELOPMENT – COMPARISON OF EUROPEAN UNION AND REPUBLIC OF CROATIA

Abstract

Creative industries have been proven, for a couple of times, to be extremely successful and resilient to the economic crisis. Certainly, one of the reasons is, that they cover a really wide range of sectors from architecture, design to heritage and music and performing arts. The coverage of the sector depends not only from state to state but also from city to city. There are numerous positive effects of the creative industries, but in this paper the emphasis will be on urban regeneration, in example how certain sectors of the creative industries can contribute to the complete revitalization and urban regeneration of space, especially abandoned complexes of factories or buildings, and how this affects regional development. The paper will analyze selected case studies from the European Union and the Republic of Croatia and show how they have contributed to regional development and how this has affected the economic prosperity of the region. The main aim of the paper is to point out the positive effects of the creative industries on society with a special focus on urban regeneration of space. The methodology for writing this paper will be: analysis, synthesis, comparisons, desk research, and analysis of existing documents and policy papers.

Keywords: economic prosperity, European Union and Republic of Croatia, creative industries, regional development, urban regeneration

Jasmina Božić, Armano Srblić i Tijana Trako Poljak

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet

ULOGA LOKALNE SAMOUPRAVE U RAZVOJU ZADRUŽNOG PODUZETNIŠTVA U HRVATSKOJ

Sažetak

U ranijim radovima, na osnovu rezultata našeg istraživačkog projekta posvećenog zadružnom poduzetništvu u Hrvatskoj, isctali smo vanjske i unutar-nje prepreke razvoju zadružnog poduzetništva. U ovom radu, na osnovu rezultata našeg narednog istraživanja, posvećenog ulozi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u razvoju zadrugarstva, analiziramo djelovanje kao i mogućnosti lokalne samouprave u nadilaženju ranije specificiranih prepreka razvoju zadruga. Dok na nacionalnoj razini postoje edukativni, stručni i savjetodavni programi, na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini zadruga su, prema nalazima našeg istraživanja, većinom prepuštene same sebi. Međutim, upravo je to razina na kojoj se može osigurati plasman i otkup zadružnih proizvoda te korištenje usluga zadruga od strane javnih ustanova u nadležnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JL(R)S) i trgovačkih društava u vlasništvu JL(R)S, a također i potpora u distribuciji zadružnih proizvoda i usluga, izradi prijedloga projekata za lokalne, nacionalne i europske fondove, dijeljenju menadžerskih kapaciteta, unapređivanju promidžbenih mogućnosti itd. Premda inicijativa za razvoj zadružnog poduzetništva u pravilu dolazi „odozdo“ – od zadružnih poduzetnika – potrebna je i regulatorna potpora na nacionalnoj razini, kao i s njom koordinirana operativna potpora na razini lokalne samouprave, koja vodi računa o specifičnostima lokalne zajednice.

Ključne riječi: zadruga, Hrvatska, lokalna samouprava, malo i srednje poduzetništvo, kvalitativno istraživanje

Jasmina Božić, Armano Srblijinović and Tijana Trako Poljak

University of Zagreb

Faculty of Humanities and Social Sciences

THE ROLE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE DEVELOPMENT OF COOPERATIVE ENTREPRENEURSHIP IN CROATIA

Abstract

In previous work, based on the results of our research project dedicated to cooperative entrepreneurship in Croatia, we have outlined external and internal obstacles to the development of cooperative entrepreneurship. In this paper, based on the results of our subsequent research dedicated to the role of local and regional self-government units in the development of cooperatives, we analyze the activities and opportunities of local self-government in overcoming previously specified obstacles to cooperative development. While at the national level there are educational, professional and advisory programs, at the local and regional level, according to the findings of our research, cooperatives are mostly left to themselves. However, this is precisely the level at which the placement and purchase of cooperative products and the use of cooperative services by public institutions under the jurisdiction of local and regional self-government units and companies owned by them can be ensured. Additionally, the support in the distribution of cooperative products and services, drafting project proposals for local, national and European funds, sharing managerial capacity, improving promotional opportunities, and other services, can also be ensured. Although the initiative for the development of cooperative entrepreneurship usually comes “from below” – i.e. from cooperative entrepreneurs – regulatory support at the national level is also needed, as well as coordinated operational support at the level of local self-government, which takes into account the specifics of local communities.

Keywords: cooperatives, Croatia, local self-government, small and medium entrepreneurship, qualitative research

Iva Buljubašić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Krešimir Vidačković

Medijsko veleučilište Stuttgart (Njemačka)

Ivana Ageljić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

STORYTELLING KAO MARKETINŠKI ALAT U AUTOMOBILSKOJ INDUSTRIJI – STUDIJA SLUČAJA: MERCEDES BENZ

Sažetak

Cilj je rada prikazati pojam i ulogu *storytellinga* u marketingu s naglaskom na automobilske industriji. U teorijskom dijelu, koji je ključan za shvaćanje važnosti *storytellinga*, objašnjava se kako on nije pomodni novokreirani pojam bez ikakvog konkretno definiranog značenja, već alat kojim se čovječanstvo služi od davnina. Preko teorijske podloge i kriterija rad se proteže na konkretne primjere unutar automobilske industrije stavljajući fokus na primjere iz prakse jedne od najpoznatijih i najuspješnijih automobilskih kompanija današnjice, Mercedes Bena. Komparativnom analizom te metodom dubinskoga intervjua u radu se donosi jasan zaključak kako danas, kada se prodaju iskustva, a ne proizvodi, ništa ne može proći bez izvrsne marketinške komunikacije, a dio te komunikacije jest i marketinški alat *storytelling*.

Ključne riječi: marketing, Mercedes – Benz, reklama, storytelling, YouTube

— **Iva Buljubašić**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

— **Krešimir Vidačković**

Stuttgart Media University of Applied Sciences (Germany)

— **Ivana Ageljić**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

**STORYTELLING AS A MARKETING TOOL I
N THE AUTOMOTIVE INDUSTRY – CASE STUDY:
MERCEDES-BENZ**

Abstract

The aim of the paper is to present the concept and role of storytelling in marketing with an emphasis on the automotive industry. The theoretical part, which is crucial for understanding the importance of storytelling, explains that it is not a fashionable newly created concept without any concretely defined meaning, but a tool that humanity has been using since ancient times. Through a theoretical background and criteria, the work extends to concrete examples within the automotive industry, focusing on examples from the practice of one of the most famous and most successful automotive companies of today, Mercedes-Benz. Comparative analysis and the method of in-depth interview in the paper brings a clear conclusion that today, when experiences are sold, not products, nothing can pass without excellent marketing communication, and part of that communication is the marketing tool called storytelling.

Keywords: marketing, Mercedes-Benz, advertising, storytelling, YouTube

Čalina Ana Buđiu

Sveučilište Alba Iulia (Rumunjska)

AKTERI I RJEŠENJA ZA GRUPU U DUBOKOM SIROMAŠTVU U RUMUNJSKOJ – ODRASLI BESKUĆNICI

Sažetak

Bez obzira na opći napredak posljednjeg desetljeća, razine siromaštva i dalje su veće u Rumunjskoj u odnosu na europski prosjek. Iako je Rumunjska postigla visoku stopu vlasništva nad nekretninama – dijelom i zbog masovnog razvoja stanovanja tijekom komunizma – malom segmentu stanovništva nedostaje vlastita nekretnina ili dovoljno prihoda za stanarinu, te na kraju završe na ulici kao beskućnici. Te odrasle osobe mogu primati neke vrste socijalne potpore, ali one su preniske da bi im pomogle da se socijalno integriraju. Sustav potpore smatraju se nedovoljnim čak i od strane socijalnih radnika koji se često suočavaju s tim situacijama. Ispitivanje njihovih mišljenja kao članova Nacionalnog učilišta za socijalnu pomoć otkriva stvarnost modela socijalne politike u kojem lokalna samouprava snosi najveći dio tereta za ove odrasle beskućnike. Prema njihovim mišljenjima, opseg ponuđenih usluga trebao bi se poboljšati, a njihov doprinos kao ključnih profesionalnih aktera u procesu trebao bi omogućiti veće sudjelovanje u ovim malobrojnima, ali akutnim slučajevima.

Ključne riječi: siromaštvo, Rumunjska, beskućnici, socijalna politika

Călina Ana Buțiu

”1 Decembrie 1918 ” University from Alba Iulia (Romania)

**ACTORS AND SOLUTIONS
FOR A GROUP IN DEEP POVERTY IN ROMANIA
– ADULT HOMELESS PEOPLE**

Abstract

Notwithstanding the general progress of the last decade, poverty levels remain higher in Romania than the European averages. Although Romania achieved a high home ownership rate – due in part to mass development of individual dwellings during communism – a small segment of population lacks property or enough income to afford a rent and ends up homeless, living on the street. These adults may receive some social support payments, but these are too low to help them reintegrate socially. The support system is being considered insufficient even by its very social workers who are facing these situations frequently. Querying their opinions as members of Social Assistance National College reveals the reality of a social policy model in which local administration bears most of the burden for these homeless adults. According to their opinions the range of services offered should be improved and their contribution as pivotal professional actors in the process should permit more involvement in these few but acute cases.

Keywords: poverty, Romania, homeless people, social policy

Jadranka Deže

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

PODUZETNIČKI POTENCIJALI LJUDSKIH RESURSA U POLJOPRIVREDI

Sažetak

Društveno ekonomski razvoj povezan je s brojnim transformacijama činitelja proizvodnje koje su posebno izražene u poljoprivredi kao primarnoj, proizvodnoj gospodarskog grani. Ljudskim resursima, kao nematerijalnim činiteljima proizvodnje, raste značenje kako u smislu fizičkog rada tako i u segmentu ljudskog kapitala, odnosno njegove nematerijalne vrijednosti. Značenje ljudskih resursa izravno se povezuje s razvojnim potencijalima u primjeni suvremenih biotehnologija, inovacija, inventivnosti, kreativnosti, a posebno poduzetničke aktivnosti.

Kako bi gospodarski subjekti u poljoprivredi ostvarili poduzetnički potencijal svojih organizacija potrebno je primijeniti stratešku analizu ljudskih resursa. Cilj je istraživanja identificirati i kvantificirati prilike i prijetnje koje nastaju u interakciji s poslovnim okruženjem, te snage i slabosti ljudskih resursa u poljoprivrednim gospodarstvima. Pilot istraživanjem prikupit će se podatci za izradu matrice ljudskih resursa na osnovu koje će se determinirati aktualno stanje i stratešku poziciju ljudskih resursa u poljoprivredi. Rezultatima istraživanja prepoznat će se strateške opcije ljudskih resursa i identificirati one koje doprinose primjeni strategije poduzetničkog menadžmenta i realizaciji poduzetničkih potencijala u poljoprivredi.

Ključne riječi: ljudski resursi, agrarno poduzetništvo

Jadranka Deže

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Agrobiotechnical sciences Osijek

ENTREPRENEURIAL POTENTIALS OF HUMAN RESOURCES IN AGRICULTURE

Abstract

Socio-economic development is connected with numerous transformations of production factors that are particularly pronounced in agriculture as the primary, productive branch of the economy. Human resources, as well as intangible factors of production, the growing importance both in terms of physical labor and in the segment of human capital, and its intangible value. The importance of human resources is directly related to development potentials in the application of modern biotechnologies, innovation, inventiveness, creativity, and especially entrepreneurial activity.

In order for agriculture entities to achieve the entrepreneurial potential of their organizations, it is necessary to apply a strategic analysis of human resources. The aim of the research is to identify and quantify the opportunities and threats that arise in interaction with the business environment, and the strengths and weaknesses of human resources on the agriculture entities. The research will collect data for development of a matrix of human resources on the basis of current state and strategic position of human resources in agriculture what should be determined. The results of the research will be to identify strategic human resource options and recognize those that contribute to the implementation of entrepreneurial management strategy and the realization of entrepreneurial potential in agriculture.

Keywords: human resources, agrarian entrepreneurship

— Anita Dremel

— Ljiljana Pintarić

— Juraj Jurlina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Filozofski fakultet

RODNA JEDNAKOST KAO PAMETNA EKONOMIJA: KRITIČKI POGLED

Sažetak

Cilj je ovoga rada analizirati najnovije podatke (2019., EIGE, UN, ILO) o rodnoj jednakosti u Hrvatskoj s obzirom na europski kontekst iz perspektive najčešćih kritika upućivanih takozvanim ekonomskim razvojnim teorijama rodne jednakosti. Napredak je Hrvatske prema rodnoj jednakosti u 21. stoljeću spor; Hrvatska je prema indeksu rodne ravnopravnosti (GEI) od 2005. zadržala isti rang među EU zemljama te je primjerice 2017. bila čak udaljenija od europskog prosjeka no što je to bila 2005. (EIGE). Indeks rodne ravnopravnosti za 2019. godinu bio je usmjeren na ravnotežu rada i života. Literatura o rodu i razvoju otkriva tri glavna fokusa teorijskih varijeteta: na jednakost, na borbu protiv siromaštva i na učinkovitost ekonomije, i pokazuje da su s općenitim stupnjem ekonomskog razvoja najpovezanije vrijednosti, religija, kulturna ograničenja i uloge, zakoni i prakse nasljeđivanja, bračni uzorak alokacije resursa, pristup tržištu rada, obrazovanje, fertilitet, moć pri političkom odlučivanju itd. Zemlje u razvoju nerijetko su naglašavale pristup nastojanju oko postizanja rodne jednakosti utemeljen u ekonomskim interesima razvoja, od liberalnog feminizma do takozvane pametne ekonomije. Pametna ekonomija rodnu jednakost određuje kao integralni dio ekonomskog razvoja, pri čemu je jaz između muškaraca i žena (u ljudskom kapitalu, ekonomskim prilikama, glasu) glavna prepreka postizanju učinkovitija razvoja. Rodna jednakost pri tome se vidi kao veći povrat investicije, što znači da se sama rodna jednakost vidi kao pametna ekonomija. Svjetska banka, UN i Svjetska organizacija rada odreda su se referirali na dvostruku dividendu rodne jednakosti, jer se tiče ostvarenja milenijskih razvojnih ciljeva (promicati rodnu jednakost i osnaživanje žena) i istovremena povećanja ekonomske učinkovitosti. Osnovne kritike ovakvu pristupu, brojne unazad petnaestak godina, a koje ćemo raspraviti tiču se podređivanja intrinzične vrijednosti jednakosti, feminizacije odgovornosti, neznanja oko potrebe za sistemskom transformacijom, pre naglašene učinkovitosti, oportunog pragmatizma itd.

Ključne riječi: rodna jednakost, feminizam, pametna ekonomija, razvoj, ekonomska učinkovitost

— **Anita Dremel**

— **Ljiljana Pintarić**

— **Juraj Jurlina**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Humanities and Social Sciences

GENDER EQUALITY AS A SMART ECONOMY: A CRITICAL VIEW

Abstract

The aim of this paper is to analyze the latest data (2019, EIGE, UN, ILO) on gender equality in Croatia with regard to the European context from the perspective of the most frequent criticisms of the so-called economic development theories of gender equality. Croatian progress towards gender equality in the 21st century is slow. According to the Gender Equality Index (GEI), Croatia has maintained the same ranking among EU countries since 2005, and in 2017, for example, it was even further away from the European average than it was in 2005 (EIGE). The Gender Equality Index for 2019 focused on work-life balance. The literature on gender and development reveals three main focuses of theoretical varieties: on equality, on the fight against poverty and on the efficiency of the economy, and shows that values, religion, cultural constraints and roles, laws and practices of inheritance, marital patterns of resources allocation, access to the labor market, education, fertility, political decision-making power, etc., are most closely related to the general stage of economic development. Developing countries have often emphasized an approach to striving for gender equality based on the economic interests of development, from liberal feminism to the so-called smart economy. Smart economics defines gender equality as an integral part of economic development, with the gap between men and women (in human capital, economic opportunities, voice) being the main obstacle to achieving more effective development. The World Bank, the UN and the World Labor Organization referred to the double dividend of gender equality, as it concerns the achievement of the Millennium Development Goals (to promote gender equality and the empowerment of women) and at the same time increase economic efficiency. The basic critiques of this approach, being numerous from fifteen years ago, which we will discuss, concern the subordination of the intrinsic value of equality, feminization of responsibility, ignorance of the need for systemic transformation, overemphasized efficiency, opportunistic pragmatism, etc.

Keywords: gender equality, feminism, smart economy, development, economic efficiency

Marta B. Erdos

Sveučilište u Pečuhu (Mađarska)
Filozofski fakultet

Roger Ellis

Social and Health Evaluation Unit/Identity Exploration Ltd.,
United Kingdom

Rebeka Jávor

Sveučilište u Pečuhu (Mađarska)
Filozofski fakultet

ISTRAŽIVANJE IDENTITETA MAĐARSKIH SOCIJALNIH RADNIKA UPOTREBOM ANALIZE STRUKTURE IDENTITETA

Sažetak

Profesionalni identitet socijalnih radnika odlučujući je čimbenik u razvoju odnosa klijent-pružatelj pomoći, koji u velikoj mjeri određuje učinkovitost socijalnog rada. Na profesionalni identitet socijalnih radnika uvelike utječu društveni i kulturni čimbenici. Globalna definicija socijalnog rada, osim što definira zajedničku osnovu za praksu socijalnog rada, naglašava važnost lokalnih i autohtonih znanja.

Oslonili smo se na Weinreichovu (2004) analizu strukture identiteta (ISA) za istraživanje profesionalnog identiteta mađarskih socijalnih radnika. ISA, sa svojim povezanim okvirnim softverom koji se naziva Ipseus, korišten je u velikom broju međukulturnih, kliničkih i društvenih istraživanja u raznim kulturama. Okvir kombinira etički i emički pristup. Iako je najosjetljiviji na kulturne i diskurzivne tradicije ispitanika, koristeći vlastite središnje teme i govorne kodove, istraživaču također pruža jedinstvenu "algebru istrage" (Hogard, 2004: 15). U našoj prezentaciji opisujemo kako stvoriti alat za mjerenje relevantnih aspekata identiteta socijalnog radnika. Nadalje, interpretiramo neke od ključnih nalaza naše studije provedene na prigodnom uzorku od 59 ispitanika. Primjerice, analiziramo nesklad između od strane drugih osoba pripisane percepcije i komponentama vlastite grupe koje se odnose na profesionalni identitet socijalnih radnika.

Ključne riječi: socijalni radnici, profesionalni identitet, Mađarska, strukturalna analiza

Marta B. Erdos

Department of Social and Community Studies, Faculty of Humanities,
University of Pécs, Hungary

Roger Ellis

Social and Health Evaluation Unit/Identity Exploration Ltd.,
United Kingdom

Rebeka Javor

Department of Social and Community Studies, Faculty of Humanities,
University of Pécs, Hungary

EXPLORING HUNGARIAN SOCIAL WORKERS' IDENTITY BY EMPLOYING IDENTITY STRUCTURE ANALYSIS

Abstract

Social workers' professional identity is a decisive factor in the development of client-helper relations, largely determining the effectiveness of social work. Social workers' professional identity is greatly influenced by societal and cultural factors. The Global Definition of Social Work, in addition to defining a common ground for social work practice, emphasizes the relevance of local and indigenous knowledge.

We relied on Weinreich's (2004) Identity Structure Analysis (ISA) to explore Hungarian social workers' professional identity. ISA, with its linked framework software, Ipseus, has been utilized in a large number of cross-cultural, clinical and societal investigations in a variety of cultures. The framework combines etic and emic approaches. While it is most sensitive to cultural and discursive traditions of the respondents, using their own central themes and speech codes, it also provides the researcher with a unique "algebra of investigation" (Hogard, 2004:15). In our presentation, we describe how to generate a tool to measure relevant aspects of social worker identity. Further, we reflect on some of the key findings of our study on a convenience sample of 59 respondents, e.g., on the discrepancies between perceptions on other-ascribed and own-group components of social worker professional identity.

Keywords: social workers, professional identity, Hungary, structural analysis

Maja Haršanji

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu

**VAŽNOST PROJEKTOG FINANCIRANJA
DJELATNOSTI NEPROFITNIH ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ
KULTURE I UMJETNOSTI***Sažetak*

Neprofitne organizacije, primarno osnovane bez cilja stjecanja dobiti, sve češće obavljaju gospodarsku djelatnost s ciljem diverzificiranja izvora financiranja i ostvarenja uvjeta za postizanje dugoročne održivosti. Međutim, značajan broj neprofitnih organizacija svoje aktivnosti još uvijek prvenstveno financira iz sredstava javnog proračuna.

Cilj je ovoga rada utvrditi u kojoj mjeri i iz kojih izvora udruge registrirane na području grada Osijeka s područjem djelovanja „Kultura i umjetnost“ financiraju svoje projektne aktivnosti. Kako bi se ostvario cilj ovoga rada, analiziraju se projekti te potpore aktivnostima udruga iz lokalnog i županijskog javnog proračuna te dostupni javni financijski izvještaji udruga.

Rezultati analize potvrđuju da se aktivnosti promatranih udruga najvećim dijelom financiraju iz javnih, proračunskih izvora te se predlaže na koji bi način u budućnosti udruge trebale povećati angažman u prikupljanju sredstava iz drugih izvora da bi bile uspješnije u poticanju razvoja kulture i umjetnosti. U vezi s tim, nameće se nužnost korištenja digitalnih tehnologija u udrugama za povećanje razine njihove prepoznatljivosti i konkurentnosti. Također, naglasak se stavlja i na potrebu prijavljivanja zajedničkih međunarodnih projekata s partnerima iz inozemstva kako bi udruženim kapacitetima udruge mogle lakše ostvariti postavljene ciljeve i promovirati kulturu i umjetnost, ne samo na nacionalnoj, već i međunarodnoj razini.

Ključne riječi: projektno financiranje, neprofitne organizacije, udruge, kultura, digitalne tehnologije

Maja Haršanji

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

THE IMPORTANCE OF PROJECT FINANCING OF ACTIVITIES OF NON-PROFIT ORGANIZATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURE AND ARTS

Abstract

Non-profit organizations, primarily established without the goal of making a profit, are increasingly engaged in economic activity with the aim of diversifying sources of funding and achieving the conditions for achieving long-term sustainability. However, a significant number of non-profit organizations still finance their activities primarily from the public budget.

The aim of this paper is to determine to what extent and from which sources associations registered in the area of the city of Osijek with the area of activity “Culture and Art” finance their project activities. In order to achieve the goal of this paper, the projects and support activities of associations from the local and county public budgets and the available public financial reports of associations are analyzed.

The results of the analysis confirm that the activities of the observed associations are mostly financed from public, budgetary sources and suggest how in the future associations should increase their involvement in fundraising from other sources to be more successful in encouraging the development of culture and arts. In this regard, there is a need to use digital technologies in associations to increase the level of their visibility and competitiveness. Emphasis is also placed on the need to apply for joint international projects with partners from abroad so that the joint capacities of the association can more easily achieve the set goals and promote culture and art, not only nationally but also internationally.

Keywords: project financing, non-profit organizations, associations, culture, digital technologies

Olgica Klepač

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

PROSTORNOST U ODLUKAMA SLAVONSKIH MATURANATA O VISOKOM OBRAZOVANJU: REGIONALNI IDENTITET, RURALNO I MOBILNOST

Sažetak

Rad problematizira mogućnosti (post)modernizacije ruralnog osnaživanjem obrazovnog teritorijalnog kapitala u regionalnom kontekstu Slavonije. Razvojno, obrazovani mladi značajna su društvena i kulturna snaga teritorijalnog kapitala, te potencijal novih značenja (postmodernog) ruralnog, i rekonstrukcije ruralnog prostora. S druge strane, studiranje je moguće promatrati elementom iskorjenjivanja ruralnih učenika iz prostora njihova odrastanja jer omogućava društvenoprostornu mobilnost, ali je i mogući izvor konflikta s obzirom na to koliko su im dostupni resursi da slobodno oblikuju vlastitu „prostornost“ nakon stjecanja diplome. Cilj rada je analiza tih procesa s obzirom na visokoobrazovne odluke slavonskih maturanata u kontekstu regije koja se u popularnom diskursu doživljava ruralnom, te izraženo „pasiviziranom“. Osnovno pitanje je: kako u svojim iskazima o donošenju odluke o studiranju i budućim težnjama učenici objašnjavaju utjecaje odrastanja i školovanja u Slavoniji? Takva iskustva i projekcije oblikuju lokalizirane subjektivnosti, čime je prostornost neizostavan dio njihove zamišljene sadašnjosti i budućnosti. Osnovu diskurzivnih analiza čine podaci prikupljeni u proljeće 2014. godine intervjuima s 20 slavonskih maturanata, te ispunjavanjem upitničkog instrumenta koji je zahvaćao simboličke elemente odnosa mladih (vezanost, pripadnost, želja za ostankom) sa svojim mjestom odrastanja. Rezultati potvrđuju da su procesi donošenja odluka duboko prostorno oblikovani. Slike o sebi i težnje prožete su razmatranjima iskustava koja daju značenje ruralnom i regionalnom, a izražene su dinamičnim konceptima kretanja prema „više“ (socijalno), i „dalje“ (prostorno). U općenito negativnim prostornim slikama, socioprostorno konstruirano sebstvo slavonski maturanti povezuju sa „odlaskom“, no postoje i alternativni primjeri: 1) kada je prostorno zamišljanje sebe orodnjeno, i djevojke reproduciraju ruralno kao mjesto sigurno za odrastanje i obitelj, te 2) u osamljenom slučaju, kada se značenje ruralnog, razvoj regionalnog i visokog obrazovanja povezani višedimenzionalno, u skladu s idejom kako razvoj Slavonije treba promišljati u pomirivanju tradicionalnog i modernog.

Ključne riječi: lokalizirana subjektivnost, ruralno, socioprostorna mobilnost, visokoobrazovne odluke, ruralni i regionalni razvoj, Slavonija

Olgica Klepač

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Agrobiotechnical sciences Osijek

SPATIALITY IN THE DECISIONS OF SLAVONIAN HIGH SCHOOL GRADUATES ABOUT HIGHER EDUCATION: REGIONAL IDENTITY, RURAL AND MOBILITY

Abstract

The paper problematizes the possibilities of rural (post)modernization by strengthening the educational capital in regional context of Slavonia. Developmentally, educated youth is significant social and cultural force of territorial capital, potential of new (postmodern) meanings of rural and rural space reconstruction. On the other hand, studying can be seen as a significant element of the disembedding rural students from their spaces of growing up because it enables socio-spatial mobility, but also as a possible source of conflict given how much resources are available so they can freely shape their own “spatiality” after graduation. The aim of this paper is to analyze these processes with regard to the higher education decisions of Slavonian high school graduates in the context of a region that is in popular discourse perceived as rural and markedly “passivated”. The basic question is: How students explain the influences of growing up and schooling in Slavonia in their narratives of the decision-making process about studying and future aspirations? Such experiences and projections shape localized subjectivities, making spatiality an indispensable part of their imagined present and future. The basis of discursive analysis consists of data collected in spring of 2014 by interviews with 20 Slavonian high school graduates and by a questionnaire that covered the symbolic elements of young people’s relationships (attachment, belonging, desire to stay) with their place of growing up. The results confirm that the decision-making processes are spatially shaped. Self-images and future aspirations are imbued with considerations of their experiences that give meaning to rural and regional, and are expressed by dynamic concepts of moving “higher” (socially), and “further” (spatially). In generally negative spatial images, Slavonian high school graduates connect socio-spatially constructed self with “leaving”, but there are also alternative examples: 1) when spatial self-imagining is gendered, and girls reproduce rural as safe place for growing up and family, and 2) in a solitary case, when the meaning of rural, regional development and higher education are connected multidimensionally, in accordance with the idea that development of Slavonia should be considered in reconciliation of traditional and modern.

Keywords: localized subjectivity, rural, socio-spatial mobility, higher education decisions, rural and regional development, Slavonia region

Ružica Lončarić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

UTJECAJ GLOBALIZACIJE NA RAZVOJ LOKALNOG TRŽIŠTA HRANE

Sažetak

Globalizacija predstavlja izazov za nacionalni suverenitet država u smislu da se međunarodne transakcije ne odvijaju više na granicama ili preko granica, već unutar transnacionalnih mreža, a međunarodni sporazumi i institucije poput WTO ograničuju nacionalni ekonomski suverenitet. Govoreći o budućnosti malih zemalja u kontekstu suprotstavljenih tendencija globalizacije i polarizacije, kako svjetska ekonomija postaje povezanija, tako vjerojatnost njezine nestabilnosti raste, umjesto da se smanjuje. Hrvatska je globalizacijske institucionalne procese pokrenula nakon osamostaljenja, a oni se danas ogledaju kroz članstvo u WTO i EU. Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2001. godine, iniciralo je nesmetan uvoz stranih proizvoda koji su kod potrošača naišli na zanimanje zbog izgleda, inovativnosti, cijene, porijekla, pakiranja i drugih atributa. Nekonkurentnost i nesnalaženje u novim uvjetima najvažniji su razlozi propadanja brojnih domaćih tvrtki. Međutim, svijest potrošača promijenila se u velikoj mjeri od tada. Tu promjenu uzrokovalo je povećanje svijesti o ekološkim problemima, nepovoljnom utjecaju multinacionalnih kompanija na nacionalnu i lokalnu ekonomiju te o kvaliteti i sigurnosti hrane. Danas svjedočimo povećanom interesu potrošača za lokalnom hranom, tradicijskim proizvodima, etnocentrizmu, kratkim opskrbnim lancima i općenito o značaju osobnog izbora na razvoj lokalnog tržišta.

Ključne riječi: globalizacija, hrana, lokalno tržište, kratki lanci opskrbe

Ružica Lončarić

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of agrobiotechnical sciences Osijek

THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE DEVELOPMENT OF THE LOCAL FOOD MARKET

Abstract

Globalization presents a challenge to the national sovereignty in the sense that international transactions no longer take place at or across borders, but within transnational networks, and international agreements and institutions. One of those institutions is WTO which limits national economic sovereignty. Speaking of the future of small countries in the context of opposing tendencies of globalization and polarization, as the world economy becomes more interconnected, so the probability of its instability increases, rather than decreases. Croatia started the globalization institutional processes after proclaiming of independence, and today they are reflected through membership in the WTO and the EU. The signing of the Stabilization and Association Agreement in 2001 initiated the unhindered import of foreign products that were of interest to consumers due to their appearance, innovation, price, origin, packaging and other attributes. Lack of competitiveness and incompetence in the new trade conditions are the most important reasons for the collapse of many domestic companies. However, consumer awareness has changed greatly since then. This change has been caused by an increase in awareness of environmental issues, the negative impact of multinational companies on the national and local economy and food quality and safety. Today we are witnessing an increased consumer interest in local food, traditional products, ethnocentrism, short supply chains and in general the importance of personal choice to the development of the local market.

Keywords: globalization, food, local market, short supply chains

Lucian Marina

Sveučilište Alba Iulia (Rumunjska)

GRAĐANSKO UKLJUČIVANJE STARIJIH U EUROPI

Sažetak

Glavni je cilj studije utvrditi razinu građanske uključenosti starijih osoba u europskim zemljama koje sudjeluju u Europskom socijalnom istraživanju 2018. Analiziran je učinak dobi na razinu građanske uključenosti izmjeren istraživanjem ESS 2018., kao i razlike u ponašanju i stavu između starijih osoba iz takozvanih „novih“ i „starih“ europskih zemalja. Statistička analiza podataka istraživanja potvrđuje utjecaj dobi na razinu građanske uključenosti. Značajne razlike u stupnju građanskog sudjelovanja starijih Europljana nalaze se između „novih“ i „starih“ europskih zemalja, između europskih zemalja ovisno o godini njihovog pristupanja EU ili statusu zemlje (članica ili kandidat), ali postoje i razlike ovisno o vrijednostima nekih globalnih pokazatelja, kao što su očekivano trajanje života ili bruto domaći proizvod po stanovniku.

Ključne riječi: građanska uključenost, dob, Europa, Europsko socijalno istraživanje

Lucian Marina

”1 Decembrie 1918 ” University from Alba Iulia (Romania)

CIVIC INVOLVEMENT OF THE ELDERLY IN EUROPE

Abstract

The main objective of the study is to learn the level of civic involvement of the elderly in European countries participating in the European Social Survey 2018. The effect of age on the level of civic involvement measured by the ESS2018 survey has been analyzed, as well as the behavioral-attitudinal differences between the elderly from the so called „new” and „old” European countries. The statistical analysis of the survey data confirms the influence of age on the level of civic involvement. Significant differences in the level of civic involvement of older Europeans are found between „new” and „old” European countries, between European countries depending on the year of their EU accession or country status (member or candidate), but there are differences depending on the value of some global indicators, such as „life expectancy” or Gross Domestic Product/capita.

Keywords: civic involvement, age, Europe, European Social Survey

Vladimir Mentus i Mirko Blagojević

Institut društvenih nauka u Beogradu (Srbija)

TRENDOVI RELIGIOZNOSTI U RAZVIJENIM EUROPSKIM DRUŠTVIMA

Sažetak

U ovom radu ispitujemo trendove religioznosti u ekonomski razvijenim europskim društvima. Cilj je rada testirati tezu o sekularizaciji i na taj način pridonijeti raspravi o njoj. Upotrebljavamo podatke dobivene u posljednja četiri kruga Europske studije vrijednosti (iz 1990., 1999., 2008. i 2017.). Analizu provodimo na razini države, a dvanaest zemalja čine uzorak za svaki ispitivani val istraživanja (Austrija, Danska, Finska, Francuska, Njemačka, Island, Italija, Nizozemska, Španjolska, Švedska, Velika Britanija i Sjeverna Irska). Religioznost mjerimo pomoću dvije dimenzije – samoprocjenjenom religioznošću (na ljestvici od tri stupnja: „vjernik“, „nije vjernik“, „uvjereni ateist“) i subjektivnoj važnosti religije u nečijem životu (na ljestvici od četiri stupnja: od „vrlo važno“ do „uopće nije važno“). Slijedom teze o sekularizaciji, pretpostavljamo da postoje statistički značajni trendovi opadanja dviju dimenzija religioznosti tijekom razdoblja od 1990. do 2017. Jednosmjerna ponovljena ANOVA, u kojoj svaki val istraživanja predstavlja jednu razinu varijable unutar ispitanika, potvrđuju našu hipotezu. Stoga naši podaci opovrgavaju kritičare teze o sekularizaciji.

Ključne riječi: religioznost, Europa, European studija vrijednosti, sekularizacija

Vladimir Mentus and Mirko Blagojević

Institute of Social Sciences in Belgrade (Serbia)

RELIGIOSITY TRENDS IN DEVELOPED EUROPEAN SOCIETIES

Abstract

In this paper, we examine religiosity trends in economically developed European societies. The aim of the paper is to test the secularization thesis, and so contribute to the secularization debate. We use the data that come from the last four rounds of the European Values Study (from 1990, 1999, 2008 and 2017). We carry out the analysis at the country-level, and there are twelve countries consisting the sample for each of the examined round (Austria, Denmark, Finland, France, Germany, Iceland, Italy, Netherlands, Spain, Sweden, Great Britain, and Northern Ireland). We measure religiosity by two dimensions – self-rated religiosity (on a three-point scale: „A religious person“, „Not a religious person“, „A convinced atheist“) and a subjective importance of religion in one’s life (on a four-point scale: from „Very important“ to „Not at all important“). Following the secularization thesis, we hypothesize that there are statistically significant declining trends of the two religiosity dimensions over the 1990-2017 period. One-way repeated measures ANOVA, where each round of the survey represents one level of the within-subjects variable, confirm our hypothesis. Our data, therefore, deny critics of the secularization thesis.

Keywords: religiosity, Europe, European Values Study, secularization

Vlad Zeno Millea

Sveučilište Alba Iulia (Rumunjska)

ČIMBENICI POVEZANI S OBITELJSKIM OKRUŽENJEM KOJI UTJEČU NA PROFESIONALNA OČEKIVANJA TINEJDŽERA

Sažetak

U ovom smo istraživanju željeli identificirati relativnu važnost određenih karakteristika obiteljskog okruženja za profesionalna očekivanja mladih jer se ta očekivanja smatraju posrednicima odnosa između roditeljskog statusa i njihovih obrazovnih i karijernih postignuća. Vjerujemo da je analiza važna jer otkriva genezu nejednakosti među pojedincima neovisno o njihovim karakteristikama / ponašanju. Na temelju sekundarne analize podataka prikupljenih od rumunjskih učenika u studiji PISA 2015, nastojali smo utvrditi koja je povezanost između neovisnih varijabli (obilježja obiteljskog okruženja, dohodak, obrazovna potpora kod kuće, zanimanje roditelja kao i veličina mjesta stanovanja) i profesionalnih očekivanja učenika (zavisna varijabla). Također smo testirali izravan utjecaj na profesionalna očekivanja svake neovisne varijable kada se ostale održavaju konstantnima.

Obrada podataka uključivala je povezivanje zavisne varijable sa svakom od neovisnih varijabli, a zatim konstrukciju višestruke hijerarhijske regresije koja je kao zavisnu varijablu imala ukupni ISEI rezultat zanimanja koja očekuju adolescenti. U regresijsku analizu prvo su kao nezavisne varijable unesene veličina mjesta stanovanja, zatim zanimanje i obrazovanje roditelja. Slijedile su varijable koje se tiču dohotka kućanstva te obrazovna podrška obitelji.

Nezavisne varijable, osim jedne, povezane su s zavisnom i, u hijerarhijskoj višestrukoj regresiji, svaki novi skup uvedenih varijabli povećao je moć objašnjenja modela. Kontrolom neovisnih varijabli, većina onih koji su od kuće određivali obrazovnu potporu zadržala je svoj izravni statistički značajan utjecaj. Podaci sugeriraju mogućnost socijalne politike usmjerene na smanjenje ovisnosti između obiteljskog okruženja i težnji za karijerom poboljšanjem postojeće obrazovne podrške u siromašnim kućanstvima.

Ključne riječi: nejednakost mogućnosti zaposlenja, obiteljsko okruženje, socijalni status, obrazovna podrška od kuće

Vlad Zeno Millea

”1 Decembrie 1918” University from Alba Iulia (Romania)

FACTORS ASSOCIATED WITH THE FAMILY ENVIRONMENT THAT INFLUENCE THE OCCUPATIONAL EXPECTATIONS OF TEENAGERS

Abstract

In this study we wanted to identify the relative importance of certain characteristics of the family environment on the occupational expectations of young people because these expectations are considered as mediators of the relationship between parental status and their educational and career achievements. We believe that analysis is important because it reveals the genesis of inequalities between individuals independent of their characteristics / behaviors. Based on the secondary analysis of the data collected from the Romanian students in the PISA 2015 study, we set out to find out what is the association between the independent variables (the characteristics of the family environment, denoting the wealth respectively the educational support from home, the occupation and studies of the parents as well as the size of the locality), and the occupational expectations of the students (dependent variable). We also tested the direct influence on the occupational expectations of each independent variable when the others are kept constant.

The data processing involved the association of the dependent variable with each of the independent variables and then the construction of a multiple hierarchical regression having as dependent variable the ISEI score of the occupations expected by adolescents. In regression analysis was introduced, first, as independent variables, size of locality, then occupation and studies of parents. There followed the items concerning the wealth of the household, and finally the educational support from family.

The independent variables, except for one, are associated with the dependent one and, in the hierarchical multiple regression, each new set of variables introduced has increased the explanatory power of the model. By controlling the independent variables, most of those designating the educational support from home kept their direct statistically significant influence. The data suggest the opportunity of a social policy aimed at reducing the dependence between the family environment and career aspirations by improving the existing educational support in disadvantaged households.

Keywords: inequality of employment opportunities, family environment, social status, educational support from home

Željko Pavić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Filozofski fakultet

Nataša Krivokapić

Univerzitet Crne Gore (Crna Gora)
Filozofski fakultet

**KULTURNI KAPITAL I UPOTREBA HUMORA:
ISTRAŽIVANJE KROSNACIONALNIH DETERMINANTI
PREFERENCIJA *HIGHBROW* I *LOWBROW* HUMORA***Sažetak*

Kulturni kapital konstrukt je s širokom primjenom u različitim poljima sociološkog istraživanja. U novije se vrijeme kulturni kapital upotrebljavao prilikom objašnjenja ukusa i preferencija humora, s *highbrow* i *lowbrow* humorom kao najčešćim okvirom objašnjenja. U većini slučajeva u istraživanjima se upotrebljavalo kvalitativne metode usmjerene na objašnjavanje sadržaja i funkcija ukusa kada je humor u pitanju. U ovom istraživanju autori testiraju dva međusobno povezana istraživačka pitanja: (1) postoje li rodne i međunacionalne razlike u preferencijama vrsta humora i (2) jesu li preferencije vrste humora povezane s dimenzijama takozvane Multidimenzionalne ljestvice smisla za humor (MSHS), tj. s društvenom produkcijom i uporabom humora, adaptivnim humorom, uvažavanjem humora i stavovima prema humoru. Podaci su prikupljeni terenskim istraživanjem, a istraživački uzorak istraživanja činilo je 611 ispitanika / studenata preddiplomskih i diplomskih studija iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore i Srbije. Što se tiče prvog istraživačkog pitanja, rezultati su potvrdili postojanje rodni i međunacionalnih razlika. Kada je riječ o drugom istraživačkom pitanju, preferencije *highbrow* humora bile su povezane s adaptivnim humorom, dok su sklonosti prema *lowbrow* humoru bile povezane s uvažavanjem humora. Opći je zaključak da ljudi sa sofisticiranim ukusom vide humor kao način prilagodbe i interpretacije svijeta i ne cijene humor kao takav. Pored toga, rezultati potvrđuju potrebu za istraživanjem transnacionalnih razlika u humoru koristeći teorijski okvir kulturnog kapitala.

Ključne riječi: humor, međunacionalne razlike, kulturni kapital, *highbrow* humor, Multidimenzionalna ljestvica smisla za humor

— **Željko Pavić**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Humanities and Social Sciences

— **Nataša Krivokapić**

University of Montenegro (Montenegro)
Faculty of Philosophy

**CULTURAL CAPITAL AND HUMOUR USE:
A RESEARCH OF CROSS-NATIONAL DETERMINANTS
OF HIGHBROW AND LOWBROW HUMOUR PREFERENCES**

Abstract

Cultural capital is a construct with widespread use in different fields of sociological inquiry. In recent times, cultural capital has been invoked in explanations of humour tastes and preferences, with highbrow and lowbrow humour as the most common explanatory framework. In most cases, research employed qualitative methods aimed at explaining the content and functions of the humour tastes. In this study, the authors aimed to test two interconnected research questions: (1) whether there are gender and cross-national differences in lowbrow and highbrow humour preferences, and (2) whether lowbrow and highbrow humour preferences are related to the dimensions of the so-called Multidimensional Sense of Humour Scale (MSHS). i.e. with social production and use of humour, adaptive humour, appreciation of humour, and attitudes toward humour. The data were collected by means of a field survey, while the research sample consisted of 611 respondents/undergraduate and graduate students from Bosnia and Herzegovina, Croatia, Montenegro and Serbia. With regard to the first research question, the results confirmed the existence of gender and cross-national differences. When it comes to the second research question, highbrow humour preference was related to the adaptive humour, while lowbrow humour preference was related to humour appreciation. The general conclusion is that people with highbrow taste see humour as a way of adaptation and interpretation of the world, and don't value humour as such. In addition, the results confirm the need for the research of cross-national humour differences by employing cultural capital theoretical framework.

Keywords: humour, cross-national-differences, cultural capital, highbrow humour, Multidimensional Sense of Humour Scale

— **Marica Petrović**

— **Dejan Janković**

— **Marina Novakov**

Univerzitet u Novom Sadu (Srbija)
Poljoprivredni fakultet

IDENTITETI RURALNOSTI U SAMO/PERCEPCIJI MLADIH

Sažetak

Socijalni i prostorni identiteti formiraju se odrastanjem i životom u jednoj zajednici. Prostorni samo/identiteti mladih ljudi u velikoj meri povezani su sa njihovim migracionim preferencijama. U svetlu postmodernih koncepcija individualnosti u radu se posmatra uticaj i jačina kolektivnih prostornih identiteta. Percepcija objektivnih karakteristika ruralnih oblasti u kojima mladi žive, zavisi sa jedne strane od njihovih individualnih karakteristika a delom su determinisane politikama koje se sprovode na nacionalnom i/ili lokalnom nivou i stepenom razvijenosti tih oblasti. Analiza percepcije atraktivnosti područja u kojima mladi ljudi žive, u radu se vrši na osnovu rezultata polustandardizovanih intervjua sa 500 mladih ljudi iz ruralnih zajednica R. Srbije. Rezultati sprovedenog istraživanja pokazuju da kvalitet međuljudskih odnosa, ukorenjenost u lokalnu zajednicu, sigurnost koju pruža dom i porodica, bliski prijatelji iz detinjstva kao i identitet koji je povezan sa poreklom, imaju znatno veći uticaj u kreiranju identiteta ruralnosti u odnosu na ostale parametre kvaliteta života u zajednici.

Ključne riječi: ruralnost, identiteti, percepcija atraktivnosti, mladi iz ruralnih zajednica, migracione preferencije

— **Marica Petrović**

— **Dejan Janković**

— **Marina Novakov**

University in Novi Sad (Serbia)
Faculty of Agriculture

IDENTITIES OF RURALITY IN YOUTH SELF / PERCEPTION

Abstract

Social and spatial identities are formed by growing up and living in one's community. Spatial self / identities of young people are largely related to their migration preferences. In the light of postmodern conceptions of individuality, the paper observes the influence and strength of collective spatial identities. The perception of the objective characteristics of rural areas in which young people live depends on the one hand on their individual characteristics and are partly determined by the policies implemented at the national and / or local level and the degree of development of these areas. The analysis of the perception of the attractiveness of the areas in which young people live is based on the results of semi-standardized interviews with 500 young people from rural communities of the Republic of Serbia. The results of the research show that the quality of interpersonal relationships, rootedness in the local community, security provided by home and family, close childhood friends and identity associated with origin, have a significantly greater impact in creating rural identity than other parameters of quality of life in community.

Keywords: rurality, identities, perception of attractiveness, young people from rural communities, migration preferences

Šime Pilić

Split

O NEKIM GLOBALNIM PROCESIMA I DRUŠTVENIM PROMJENAMA

Sažetak

U radu se polazi od toga da globalizacija kao višedimenzionalan i dugotrajan proces, uključuje ekonomske, političke i kulturne dimenzije. Posebno će se obraditi neke dimenzije globalizacije i globalne pojave kao što su: (1) društvene nejednakosti, (2) klimatske promjene, (3) migracije i (4) i neke posljedice pandemije coronavirusa COVID 19. U protekla četiri desetljeća, unatoč globalnog ekonomskog napretka, najveći dio postignutog svjetskog progressa ide u korist 0,001 posto stanovništva. Prema objavljenim podacima, 26 globalnih milijardera (superbogaša) svijeta raspolaže s 1,4 bilijuna dolara nasuprot 3,8 milijardi najsiromašnijih stanovnika koji imaju toliki iznos bogatstva. Nejednakosti u globalnom svijetu izražene su i u hrvatskom društvu. Globalizacijski proces je zahvatio i klimatske promjene na Zemlji. Trend porasta temperature zraka, slično kao i na globalnoj razini, izražen je i u Hrvatskoj u proteklih četvrt stoljeća. Globalizacija je zahvatila i migracije, posebno međunarodne i tranzitne. Hrvatsko društvo zahvaćeno je dvostruko: (a) emigracijom dijela, posebice aktivnog, domicilnog stanovništva i (b) tranzicijskim migracijama, uglavnom, nelegalnim. I najnoviji dokaz međusobne povezanosti suvremenih društava jest globalni proces širenja pandemije coronavirusa COVID 19. Njegova pojava izaziva niz drugih promjena: u prometu, školstvu, zdravstvu, sportu itd. Već sada je vidljivo da izaziva negativna kretanja u gospodarstvu, odnosno usporavanje razvoja što može izazvati svjetsku recesiju i možda dovesti do ekonomske depresije. Postavlja se pitanje hoće li spomenuti i drugi globalni procesi dovesti do procesa globalizacije humanizma.

Ključne riječi: globalizacijski procesi, društvene promjene, nejednakosti, migracije, klimatske promjene, pandemija

Šime Pilić

Split

ABOUT SOME GLOBAL PROCESSES AND SOCIAL CHANGES

Abstract

The paper starts from the premise that globalization, as a multidimensional and long-lasting process, includes economic, political and cultural dimensions. In particular, some dimensions of globalization and global phenomena will be addressed, such as: (1) social inequalities, (2) climate change, (3) migration, and (4) some consequences of the COVID 19 coronavirus pandemic. Most of the world's progress is in favor of 0.001 percent of the population. According to published data, the world's 26 global billionaires (super-rich) have \$ 1.4 trillion at their disposal, compared to 3.8 billion of the poorest people who have that much wealth. Inequalities in the global world are also expressed in Croatian society. The globalization process has also affected climate change on Earth. The trend of rising air temperature, similar to the global level, it has also been expressed in Croatia in the past quarter of a century. Globalization has also affected migration, especially international and transitory. Croatian society is affected in two ways: (a) by the emigration of part, especially the active, domicile population, and (b) by transitional migrations, mostly illegal. And the latest proof of the interconnectedness of modern societies is the global process of spread of the pandemic coronavirus COVID 19. Its appearance causes a number of other changes: in transport, education, health, sports, etc. It is already visible that it causes negative economic trends. may cause a global recession and perhaps lead to an economic depression. The question is whether the above mentioned and other global processes will lead to the process of globalization of humanism.

Keywords: globalization processes, social change, inequalities, migration, climate change, pandemic

Mihnea Preotesi

Institut za istraživanje kvalitete života, Rumunjska akademija

KONTEKSTALNI ČIMBENICI SOCIJALNE NERAZVIJENOSTI U RUMUNJSKOJ. STUDIJA SLUČAJA: ŽUPANIJA ALBA

Sažetak

U današnjoj Rumunjskoj postoje značajne nejednakosti u gospodarskom razvoju, kao i u socijalnom razvoju između ruralnih i urbanih područja, između velikih i malih gradova, između razvijenih regija i između županija. Također postoje nejednakosti između županija svake regije i između mjesta unutar iste županije. Uz strukturne čimbenike razvoja kao što su ljudski kapital i infrastruktura, određene značajke koje opisuju lokalni kontekst pojačavaju lokalni razvoj, kako iz perspektive dinamike, tako i iz razvojnog modela i utjecaja na neke kategorije stanovništva. Postoje ranjivosti i ranjivi ljudi i na siromašnim lokalitetima u siromašnim područjima, na nerazvijenim lokalitetima u relativno razvijenim područjima, ali i na lokalitetima sa srednjim ili visokim stupnjem razvijenosti.

U radu se prikazuje preliminarne rezultate tekućeg istraživačkog projekta u okviru istraživačke potpore koju financira Rumunjska akademija. Nadovezujući se na mjerne modele koji integriraju strukturne čimbenike lokalnog razvoja, projekt predlaže da se oni pročiste pomoću integracije u model objašnjenja neke kontekstualne čimbenike lokalnog razvoja. U radu se izlažu preliminarni rezultati studije slučaja provedene u županiji Alba, u spomenutom kontekstu istraživanja.

Ključne riječi: socijalna nerazvijenost, lokalni razvoj, socijalna marginalizacija

Mihnea Preotesi

Institut for the Research of the Quality of Life, Romanian Academy

**CONTEXTUAL FACTORS OF SOCIAL
UNDERDEVELOPMENT IN ROMANIA. CASE STUDY:
ALBA COUNTY**

Abstract

In present day Romania there are significant inequalities in economic development, as well as in social development between rural and urban areas, between large and small towns, between developed regions and between the counties of the country. There are also inequalities between the counties of each region and between the localities of the same county. In addition to structural development factors such as human capital and infrastructure, certain characteristics describing the local context enhance local development, both from the perspective of dynamics and the development model and impact on some categories of population. Vulnerabilities and vulnerable people also exist in poor localities in poor areas, in under-developed localities in relatively developed areas, but also in localities with medium or high degree of development.

The presentation I propose shows the preliminary results of an ongoing research project within a research grant funded by the Romanian Academy. Building on the measurement models integrating structural factors of local development, the project proposes to refine them by integrating into the explanatory model some contextual factors of local development. The proposed presentation concerns the preliminary results of a case study carried out in Alba County, in the research context mentioned.

Keywords: social underdevelopment, local development, social marginalisation

— **Claudiu Sebastian Ștefani**

Sveučilište Alba Iulia (Rumunjska)

— **Ovidiu Boc**

Sveučilište Alba Iulia (Rumunjska)

STRATEGIJE UPRAVLJANJA VLASTITIM PROBLEMIMA PRETJERANOG KOCKANJA

Sažetak

Problematično kockanje ozbiljan je društveni problem koji nesrazmjerno utječe na ljude koji se suočavaju sa siromaštvom, beskućništvom i multimorbiditetom, uključujući probleme s mentalnim zdravljem i upotrebu droga. Malo je istraživanja usredotočeno na samopomoć i samoupravljanje u oporavku od kockanja, unatoč dokazima da većina onih koji kockaju ne traže formalnu pomoć ili nemaju pristup pratećim uslugama liječenja. Ova studija istraživala je strategije samoupravljanja koje osobe s problemom s kockanjem u Alba Iuliji upotrebljavaju za suočavanje s negativnim posljedicama pretjerane upotrebe kockanja. S tim je ciljem proveden 21 intervju s ljudima iz Alba Iulie koji pretjerano kockaju. Rezultati nam pokazuju da su najčešće korištene strategije samoisključivanje, ograničavanje količine novca i vremena posvećenih kockanju, zakazivanje alternativnih aktivnosti, izravno djelovanje, socijalno iskustvo, odgođeno zadovoljenje i održavanje ravnoteže. Financijske poteškoće najviše su se navodile kao razlog za samoisključivanje, posebno u slučaju muškaraca srednjih godina. Odgođeno zadovoljenje (tj. zatamljivanje potrebe za neposrednim rezultatima kockanja) i održavanje ravnoteže (tj. izbjegavanje ekscesa u ponašanju) bile su strategije samoupravljanja koje su navodile starije odrasle osobe (60+) s problemima kockanja ili vjerojatnim patološkim kockanjem.

Ključne riječi: kockanje, samoupravljanje, samoisključivanje, odgođeno zadovoljenje, ograničenje novca i vremena.

— **Claudiu Sebastian Ștefani**

"1 Decembrie 1918" University from Alba Iulia (Romania)

— **Ovidiu Boc**

"1 Decembrie 1918" University from Alba Iulia (Romania)

STRATEGIES FOR SELF-MANAGEMENT OF THE PROBLEMS OF EXCESSIVE GAMBLING

Abstract

Problem gambling is a serious public social concern that disproportionately affects people experiencing poverty, homelessness, and multimorbidity including mental health and substance use concerns. Little research has focused on self-help and self-management in gambling recovery, despite evidence that most of those who gamble do not seek formal treatment or do not have access to recovery services. This study explored the self-management strategies used by problem gamblers in Alba Iulia to cope with the negative consequences of the excessive use of gambling. For this, a number of 21 interviews were conducted with people from Alba Iulia who play excessively. The results show us that the most common strategies used are self-exclusion, money and time limiting, alternative activity scheduling, direct action, social experience, delayed gratification and maintenance of balance. The financial difficulty was the most cited reason for self-exclusion, especially in case of middle-aged individuals males. Delayed gratification (i.e., quelling the need for immediate results of a gamble) and maintaining balance (i.e., avoiding excesses in behaviour) were self-management strategies reported by older adults (60+) with gambling problems or probable pathological gambling

Keywords: gambling, self management, self-exclusion, delayed gratification, money and time limiting.

— **Tihana Sudarić**

— **Krunoslav Zmaić**

— **Ivan Janić**

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek

ODRŽIVI RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE

Sažetak

Lokalne zajednice suočavaju se s problemima održivog, socioekonomskog i demografskog razvoja. Razvoj lokalnih zajednica treba se temeljiti na iskorištavanju sadašnjih i budućih resursa, ne samo kapitalnih investicija i prirodnih obilježja već prvenstveno osnaživanjem demografske strukture stanovništva. U radu su analizirana kvalitativna i kvantitativna demografska obilježja pet jedinica lokalne samouprave: Beli Manastir, Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi i Jagodnjak, koje se nalaze u Baranji (dio Osječko-baranjske županije). Geografska obilježja ovih općina smještaju ih u izrazito ruralno područje, pogodno za razvoj poljoprivrede, preradu poljoprivrednih proizvoda te razvoj ruralnog turizma, koji je proteklih desetak godina prepoznat kao atraktivna aktivnost. Cilj rada bio je identificirati načine, mjere i smjernice ka poticanju razvoja turizma u lokalnoj zajednici. Primijenjena je komparativna analiza općeg stanja lokalnih zajednica koja prikazuje makroekonomske demografske pokazatelje, odnosno migracijski saldo, prirodni prirast, tržište rada, proračunski prihod po stanovniku, dolaske i noćenja turista u razdoblju od 2015. do 2018. godine, kao i indeks razvijenosti koji je bitan kod planiranja strateškog razvoja područja. Analizirane jedinice lokalne samouprave pripadaju u skupinu potpomognutih područja čiji je indeks razvijenosti manji od 75% od prosjeka Republike Hrvatske (42,9-74,29%). Potrebno je učiniti dodatne napore kako bi se indeks razvijenosti podigao na višu razinu i dosegao cilj kohezivne politike Europske unije.

Ključne riječi: održivost, lokalna zajednica, turizam, razvoj, Baranja

— **Tihana Sudarić**

— **Krunoslav Zmaić**

— **Ivan Janić**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Agrobiotechnical sciences Osijek

SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE LOCAL COMMUNITY

Abstract

Local communities face problems of sustainable, socio-economic and demographic development. The development of local communities should be based on the use of current and future resources, not only capital investments and natural features, but primarily by strengthening the demographic structure of the population. The paper analyzes the qualitative and quantitative demographic characteristics of 5 local self-government units: Beli Manastir, Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi and Jagodnjak, located in Baranja (part of Osijek-Baranja County). The geographical features of these municipalities are that they are located in a very rural area, suitable for the development of agriculture, processing of agricultural products and the development of rural tourism, which has been recognized as an attractive activity for the past ten years. The aim of the paper was to identify ways, measures and guidelines to encourage the development of tourism in the local community. A comparative analysis of the general situation of local communities was applied, which shows macroeconomic demographic indicators, i.e. migration balance, natural population growth, labor market, budget revenue per capita, tourist arrivals and overnight stays in the period 2015-2018, as well as the development index, which is important when planning the strategic development of the area. The analyzed local self-government units belong to the group of assisted areas whose development index is less than 75% of the average of the Republic of Croatia (42.9 - 74.29%). Additional efforts are needed to raise the development index to a higher level and reach the European Union's cohesion policy goal.

Keywords: sustainability, local community, tourism, development, Baranja

Marija Šain

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

**ANALIZA TRENDOVA I PRAKSI
U RAZVOJU KREATIVNOG PARTNERSTVA***Sažetak*

Kreativno partnerstvo odnosi se na povezivanje umjetnika, umjetničkih ili kulturnih institucija sa sektorima koji su tradicionalno nepovezani, poput obrazovanja, poljoprivrede, javnog sektora, poslovnog sektora, menadžmenta itd., a sa ciljem prenošenja kreativnih vještina iz kulture u druge sektore. Prema tome, partnerstva koja u svoje procese organizacijskih promjena uključuju kulturu i umjetnost nazivaju se kreativnim partnerstvom. Riječ je o sve većem trendu jer istraživanja pokazuju da sinergija spomenutih sektora ostvaruje, kako obostranu korist, tako i korist za društvo u cjelini. U radu se naglasak prvenstveno stavlja na partnerstvo između kulturnog i poslovnog sektora.

Ostvarivanje i upravljanje kreativnim partnerstvom nije jednostavno jer je ono formirano od predstavnika s raznim vještinama, osobnostima, vrijednostima i percepcijom. Unatoč tome, te različitosti, idealne su za inovaciju, što je tako kritično za poslovni uspjeh 21. stoljeća. Kako bi se olakšalo ostvarivanje ovakvih suradnji, države su uspostavile određene poticaje i programe.

U radu se analizira koncept kreativnog partnerstva te se prikazuju koristi i promjene koje proizlaze iz tih suradnji. Također, analizom sekundarnih izvora podataka, prikazuju se na koji način države pokreću, podržavaju ili utječu na ovakav oblik suradnji. Cilj je rada utvrditi postojeće stanje u Republici Hrvatskoj te na temelju prikazanih rezultata dati preporuku za poboljšanje predmetnog područja na prostoru Republike Hrvatske. Rezultati analize utvrđuju da su suvremeni trendovi i prakse kreativnog partnerstva potencijal za ostvarivanje i razvoj takve suradnje na području Republike Hrvatske.

Ključne riječi: kreativno partnerstvo, poslovni sektor, kulturni sektor, nacionalni poticaji i programi, Republika Hrvatska

Marija Šain

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Academy of Arts and Culture

ANALYSIS OF TRENDS AND PRACTICES IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVE PARTNERSHIP

Abstract

Creative partnership refers to connecting artists, artistic or cultural institutions with sectors that are traditionally unrelated, such as education, agriculture, public sector, business sector, management, etc., with the aim of transferring creative skills from culture to other sectors. Therefore, partnerships that include culture and art in their processes of organizational change are called creative partnerships. This is a growing trend because research shows that the synergy of these sectors achieves both mutual benefit and benefit to society as a whole. The paper primarily emphasizes the partnership between the cultural and business sectors. Achieving and managing a creative partnership is not easy because it is formed by representatives with a variety of skills, personalities, values and perceptions. Nevertheless, these differences are ideal for innovation, which is so critical to the business success of the 21st century. To facilitate such cooperation, states have established certain incentives and programs.

The paper analyzes the concept of creative partnership and presents the benefits and changes that result from these collaborations. Also, the analysis of secondary data sources shows how countries initiate, support or influence this form of cooperation. The aim of this paper is to determine the current situation in the Republic of Croatia and based on the presented results to give a recommendation for the improvement of the subject area in the Republic of Croatia. From the results of the analysis follows that modern trends and practices of creative partnership are the potential for realization and development of such cooperation in the Republic of Croatia.

Keywords: creative partnership, business sector, cultural sector, national incentives and programs, Republic of Croatia

Antun Šundalić

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Ekonomski fakultet

TRI DESETLJEĆA HRVATSKOG KAPITALIZMA

Sažetak

Hrvatsko je društvo u nepuna tri desetljeća razvijanja kapitalizma trebalo proći tranziciju na područjima gospodarstva (uvesti tržišna pravila i privatno vlasništvo), političke vlasti (demokratizacija kroz višestranačje i trodiobu vlasti) i kulture (okretanje građanskim vrednotama, pluralizmu i individualnoj autonomiji). Za to je bilo potrebno promijeniti stare obrasce života u socijalizmu, a što se trebalo dogoditi kroz modernizaciju na simboličkoj razini (svijesti građana), kao i na institucionalnoj i tehnološkoj razini. Koliko se u tome uspjelo, prepoznaje se u aktualnim pokazateljima stanja hrvatskog društva: od konkurentnosti gospodarstva do kupovne moći stanovništva, nezaposlenosti i socijalne skrbi.

Kako građani percipiraju stanje u društvu te vide li promjene koje donose boljitak, pitanje je na koje ćemo odgovor dobiti kroz anketno istraživanje. U tu svrhu je provedeno empirijsko istraživanje kojega je cilj saznati što građani misle o aktualnom stanju i procesima u hrvatskom društvu. Analizirat će se stavovi građana o: (1) stanju gospodarstva i razvijenost društva, (2) stanju demokracije i političke svijesti građana, (3) stanju vrednota – tradicijskih i građanskih, (4) stanju socijalne osjetljivosti i građanska solidarnosti.

Ključne riječi: hrvatsko društvo, tranzicija, demokracija, ekonomija, solidarnost

Antun Šundalić

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek,
Faculty of Economics

THREE DECADES OF CROATIAN CAPITALISM

Abstract

In less than three decades of developing capitalism, Croatian society had to go through a transition in the areas of economy (introduce market rules and private property), political power (democratization through the multiparty system and division of power) and culture (turning to civic values, pluralism and individual autonomy). This required changing the old patterns of life in socialism, which was to happen through modernization on a symbolic level (citizen consciousness) as well as on an institutional and technological level. How successful it was can be recognized from the current indicators of the state of Croatian society: from the competitiveness of the economy to the purchasing power of the population, unemployment and social welfare.

How citizens perceive the situation in the society and whether they see changes that bring improvement, is a question to which we will get an answer through a survey. For this purpose, an empirical research was conducted with the aim of finding out what citizens think about the current situation and processes in Croatian society. Citizens' attitudes about: (1) the state of the economy and the development of society, (2) the state of democracy and political consciousness of citizens, (3) the state of values – traditional and civic, and (4) the state of social sensitivity and civic solidarity will be analyzed.

Keywords: Croatian society, transition, democracy, economy, solidarity

Tijana Trako Poljak

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet

POLJOPRIVREDNE ZADRUGE KAO MODELI DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA U HRVATSKIM RURALNIM PODRUČJIMA

Sažetak

Kada govorimo o ruralnom ekonomskom i društvenom razvoju u Hrvatskoj, zadrugarstvo predstavlja jedan od specifičnih načina socio-ekonomskog organiziranja koji svakako treba uzeti u obzir kada se promišlja o potrebi oslanjanja na lokalne resurse u kontekstu globalizacije. U ovom radu naglasak je stavljen na poljoprivredne zadruge koje su empirijski istražene 2017.-2018. godine metodom dubinskih intervjua s članovima postojećih poljoprivrednih zadruga diljem Hrvatske (24 zadruge, 43 intervjua). Cilj je rada ustvrditi prednosti i nedostatke poljoprivrednog zadrugarstva u Hrvatskoj u kontekstu lakše prilagodbe i otpora globalizacijskim pritiscima ali i unutarnjim promjenama kroz koje prolaze današnja hrvatska ruralna područja. Na temelju rezultata zaključujemo da se ideja zadrugarstva, posebice poljoprivrednog kao najraširenijeg s najduljom poviješću, od svojih početaka do danas temelji na važnim socijalno-kohezivnim principima koji uspijevaju djelovati sukladno s postojećim kapitalističkim tržištem, no istodobno ga humaniziraju, zadržavajući svoje temeljne postavke zajedništva, uzajamne pomoći i međusobne zaštite. U tom smislu radi se o principima koji bi mogli poslužiti kao model i ostalim oblicima udruživanja i načina rada u hrvatskom društvu ali i šire.

Ključne riječi: zadrugarstvo, poljoprivredne zadruge, ruralna područja, Hrvatska, globalizacija

Tijana Trako Poljak

University of Zagreb

Faculty of Humanities and Social Sciences

AGRICULTURAL COOPERATIVES AS MODELS OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN CROATIAN RURAL AREAS

Abstract

When we talk about rural economic and social development in Croatia, cooperatives are one of the specific ways of socio-economic organization that should certainly be taken into account when considering the need to rely on local resources in the context of globalization. In this paper, the emphasis is placed on agricultural cooperatives that were empirically researched in 2017-2018 by in-depth interviews with members of the existing agricultural cooperatives throughout Croatia (24 cooperatives, 43 interviews). The aim of this paper is to identify the advantages and disadvantages of agricultural cooperatives in Croatia in the context of easier adaptation and resistance to globalization pressures, but also the internal changes that today's Croatian rural areas are going through. Based on the results, we conclude that the idea of cooperatives, especially agricultural as the most widespread with the longest history, from its beginnings until today is based on important socio-cohesive principles that manage to operate in accordance with the existing capitalist market, but at the same time aiming to humanize it, keeping at the same time the basic principles of mutuality, mutual assistance and protection. In this sense, these are principles that could serve as a model for other forms of association and the ways of work organization in Croatian society and beyond.

Keywords: cooperatives, agricultural cooperatives, rural areas, Croatia, globalization

Mateo Žanić

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Područni centar Vukovar

Helena Pušak

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku,
Filozofski fakultet

ZNAČENJE MJESTA I PRIVRŽENOST MJESTU U KONTEKSTU GLOBALIZACIJSKIH PROCESA

Sažetak

Razvoj tehnologije omogućio je intenziviranje društvenih interakcija širom svijeta, a o značaju i doseg tih globalnih promjena vode se brojne polemike. Jedna od važnih teza koja je pritom formulirana jest sve veći uspon paradigme mobilnosti. Terminima kao što su dijaspora, multikulturalnost ili transnacionalnost nastoji se objasniti različite faze društvenog pozicioniranja pojedinaca ili grupa, dok se istovremeno, eksplicitno ili implicitno, upućuje na transformiranje načina zamišljanja prostora/mjesta. U ovom radu će se stoga razmotriti različiti odnosi (između) mobilnosti i povezanosti s mjestom, o tome kakvu ulogu mjesto može imati u formiranju identiteta pojedinca te koji faktori utječu na to da se neki ljudi osjećaju u manjoj mjeri, a drugi opet u većoj mjeri privrženi mjestu. Razmotrit ćemo u tom kontekstu neke istraživačke nalaze iz Sjedinjenih Američkih Država i Europe, a osvrnut ćemo se i na primjere iz Republike Hrvatske.

Ključne riječi: mobilnost, identitet, mjesto stanovanja, prostor

— **Mateo Žanić**

Institute for Social Sciences Ivo Pilar
Center Vukovar

— **Helena Pušak**

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Humanities and Social Sciences

**THE SIGNIFICANCE OF PLACE
AND PLACE ATTACHMENT IN THE CONTEXT
OF THE GLOBALIZATION PROCESSES**

Abstract

The development of technology has made it possible to intensify social interactions around the world, while there is much controversy about the significance and scope of these global changes. One of the important theses formulated in this process is the growing importance of the mobility paradigm. Terms such as diaspora, multiculturalism or transnationality seek to explain the different stages of the social positioning of individuals or groups, while at the same time, explicitly or implicitly, referring to the transformation of the way of imagining space/place. This paper will therefore consider the different relationships between mobility and place attachment, explore the role that place can play in shaping individual identity, and investigate factors which influence some people to feel less and others more attached to the place. In this context, we will consider some research findings from the United States and Europe, and we will also look at examples from the Republic of Croatia.

Keywords: mobility, identity, place of residence, space

Dražen ŽivićInstitut društvenih znanosti Ivo Pilar
Područni centar Vukovar**REGIONALNE POSEBNOSTI
DEMOGRAFSKOG STARENJA: SVIJET, EU, HRVATSKA***Sažetak*

Demografsko je starenje, uz globalni populacijski rast, sve intenzivnije međunarodne migracije te ubrzani proces urbanizacije svjetskog stanovništva, prepoznat kao jedan od demografskih „megatrendova“ suvremenoga svijeta, s brojnim i ne uvijek pozitivnim učincima na održivi razvoj i napredak. Premda je starenje stanovništva globalni demografski proces postoje signifikantne međukontinentalne i regionalne razlike. Europska unija kao zajednica 27 država članica, ali i Europa kao širi i kompleksniji geografski, društveno-ekonomski i kulturno-identitetski prostor u cjelini, demografski su stari, štoviše sve stariji.

Relevantni statistički indikatori na razini pojedinih država članica kao i EU u cjelini, među njima na poseban način i Republike Hrvatske, jasno upozoravaju da je demografsko starenje brz i izrazito progredirajući proces, vidljiv u formalnim statističkim pokazateljima već nekoliko desetljeća, čije će se demografske, društvene i ekonomske posljedice, zbog odgođenog djelovanja aktualnih trendova, u punoj mjeri tek osjetiti.

Ključne riječi: demografsko starenje, svijet, Europska unija, Hrvatska, projekcije stanovništva

Dražen Živić

Institute for Social Sciences Ivo Pilar
Center Vukovar

REGIONAL PECULIARITIES OF DEMOGRAPHIC AGING: THE WORLD, THE EU, CROATIA

Abstract

Demographic aging, along with global population growth, increasing international migration and the accelerated process of urbanization of the world's population, is recognized as one of the demographic “megatrends” of the modern world, with numerous and not always positive effects on sustainable development and progress. Although population aging is a global demographic process, there are significant intercontinental and regional differences. The European Union as a community of 27 member states, but also Europe as a broader and more complex geographical, socio-economic and cultural-identity space as a whole, are demographically old, and increasingly older.

Relevant statistical indicators at the level of individual member states as well as the EU as a whole, including in a special way the Republic of Croatia, clearly warn that demographic aging is a rapid and markedly progressive process, visible in formal statistical indicators for several decades, whose demographic, social and economic consequences, due to the delayed action of current trends, are yet to be fully felt.

Keywords: demographic aging, the world, the European Union, Croatia, population projections

